

Svar på spørsmål fra utenriks- og forsvarskomiteen oversendt i brev av 27. juni 2016 vedr. Prop. 151 S (2015–2016)

Spørsmål fra Arbeiderpartiet:

Forsvarsøkonomi

1. I tabell 10.1 «Økonomiske hovedstørrelser» legges det inn beløp for 2016 og anslag for 2020. Hvordan ser beløpene/anslagene ut for 2017, 2018 og 2019?

Svar:

Langtidsplanen legger opp til at forsvarsrammen i løpet av planperioden gradvis økes til et nivå i 2020 som ligger om lag 7,2 mrd. kroner over budsjettbanen som lå til grunn ved inngangen til langtidsplanen for 2017–2020. Den bevilgningsmessige økningen vil i hovedsak bidra til styrking av følgende områder i perioden 2017–2020:

- Økt tilgjengelighet og utholdenhet fra 2017.
- Reduserte klartider, økt bemanning av operative kapasiteter og høyere aktivitetsnivå fra 2018.
- Investeringer i strategiske kapasiteter i 2019 og 2020.

Den prinsipielle hovedregelen for statsbudsjettet er at bevilgninger gis for ett år, jf. Grunnlovens §75. Regjeringen har følgelig ikke anledning til å presentere et detaljert flerårig budsjett slik Arbeiderpartiet etterspør. Dette har vært løst på tilsvarende måte i innværende og tidligere langtidsplaner.

Budsjettet for det enkelte år vil blant annet avhenge av gjennomføringstakten og anskaffelseskontrakter som skal inngås. Ikke desto mindre medfører regjeringens anbefalte forsvarsstruktur behov for en årlig reell styrking av forsvarssektoren de neste fire årene, og videre fremover. Behovet for budsjettmessig styrking er beregnet til om lag 8 % i 2020 og 15 % i 2024 i forhold til 2016-budsjettet.

Regjeringen har gått nøye gjennom hvordan denne styrkingen realistisk kan påbegynnes og vil komme tilbake til Stortinget med en anbefaling for 2017-budsjettet som ivaretar dette.

2. Hvor stor andel av BNP vil forsvarsbudsjettet ventelig utgjøre i 2020?

Svar:

Langtidsplanen legger opp til at forsvarsbudsjettet i 2020 vil ligge om lag 7,2 mrd. kroner over budsjettbanen som lå til grunn ved inngangen til langtidsplanen for 2017–2020. Det er naturlig nok ikke kjent hvor stort BNP vil være i 2020, men Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeider kvartalsvis prognoser for volumvekst i BNP. Det er betydelig usikkerhet knyttet til disse prognosene. Avhengig av hvilke prognoser og scenarier som legges til grunn, vil forsvarsbudsjettets andel av BNP i 2020 ligge i spennet mellom 1,58 og 1,71 %. Uansett prognose vil BNP-andelen øke.

3. *Omstillingskostnadene for tiltakene i planen anslås til om lag 2 mrd. (side 41). Hva ligger til grunn for dette anslaget?*

Svar:

Langtidsplanen legger til grunn en rekke tiltak for å styrke forsvarsevnen. Omstilling av personellstrukturen, som innebærer kutt primært innenfor stab, støtte og administrasjon, er ett av tiltakene som har til hensikt å effektivisere forsvarssektoren og frigjøre ressurser til høyere prioriterte områder. For å sikre at identifiserte innsparinger kan realiseres og i tråd med prinsipper om realistisk planlegging, er det derfor medregnet utgifter til tiltak som skal bidra til at omstillingen gir ønsket effekt. Dette omfatter blant annet omstillingskostnader knyttet til effektiviserings- og strukturtiltak, som for eksempel pendling og flytting og til avgangsstimulerende tiltak slik som karriereskiftprogram og andre sysselsettingstiltak som har til hensikt å hjelpe overtallige over i annet inntektsgivende arbeid. Det er også lagt til grunn at enkelte ansatte kan gis økonomisk kompensasjon ved overtallighet. Dette skal imidlertid være strengt arbeidsgiverstyrt og være basert på en individuell vurdering.

4. *Besparselsen i personellstruktur beregnes til 22 mrd. over 20 år (side 42). Hva ligger til grunn for denne beregningen?*

Svar:

Besparselsene i personellstrukturen på inntil 22 mrd. over neste 20-årsperiode omfatter innsparinger i lønns- og andre personellrelaterte kostnader som følge av en nedbemanning på om lag 1 400 ansatte sammenlignet med dagens personellstruktur. Årsverksreduksjonene vil primært være innenfor stab, støtte og administrasjon.

5. *Det legges til grunn at bemanningen i Forsvaret skal reduseres med om lag 1400 årsverk fram mot 2020. Hvordan fordeler disse årsverkene seg i de ulike delene av Forsvarets virksomhet?*

Svar:

Regjeringen ønsker å prioritere operativ virksomhet. Dette innebærer at reduksjonen i første rekke tas innenfor stabsfunksjoner, støttestillinger og administrasjon. Dette kommer i tillegg til de avdelinger og enheter som foreslås endret. Reduksjonene skjer i hovedsak som følge av foreslåtte tiltak knyttet til:

- endringer i utdanningsstrukturen
- effektivisering av logistikk
- terminering av LOS-programmet
- reduksjoner i antall korps
- rasjonalisering av HR-funksjonen i Forsvaret
- nedleggelse av Kystjegerkommandoen og taktisk båtskvadron
- effektivisering av og reduksjoner i stab- og støttestrukturen i hele Forsvaret.

6. *Side 111: Gevinstuttaket allerede i 2017 anslås til 200 mill., også når det tas høyde for nødvendige omstillingskostnader. Hva ligger til grunn for dette tilsynelatende optimistiske anslaget?*

Svar:

Forsvarssektoren har i løpet av de seneste planperiodene frigjort betydelige ressurser til høyere prioritert virksomhet blant annet gjennom et omfattende og systematisk forbedrings-

og effektiviseringsarbeid. Dette arbeidet videreføres i kommende planperiode, og basert på interne og eksterne analyser er nye tiltak identifisert, iverksatt eller planlagt iverksatt innenfor en rekke områder. På bakgrunn av konkrete tiltak, hvorav noen allerede er under implementering, vurderes det mulig å realisere gevinster i størrelsesorden 200 millioner kroner allerede i 2017.

Kjevik

7. *Forsvarssjefens utredning om utdanningsvirksomheten er ikke ferdigstilt. Hvilket grunnlag ligger bak forseringen av strukturendring innen utdanningsvirksomheten allerede nå?*

Svar:

Forsvarets utdanningssystem fremstår i dag som uforholdsmessig kostbart, fragmentert og med behov for endring. Regjeringen ønsker å sette fortgang i arbeidet med å forbedre og effektivisere utdanningssystemet. Dette skal heve kvaliteten i utdanningen, legge til rette for mer robuste fagmiljøer, styrke forskningsbasert utdanning og samtidig frigjøre ressurser til operativ virksomhet. Forsvarssjefen skal ha det helhetlige ansvaret for utdanning i Forsvaret. Dette innebærer styring og kontroll av utdanningssystemet med utgangspunkt i rammer satt av Forsvarsdepartementet.

Forsvarssjefen understreket i sitt fagmilitære råd (FMR) at Forsvarets utdanning holder høy kvalitet, men at den er fragmentert og utøves på for mange steder, noe som gir høye administrasjonskostnader. I FMR anbefalte forsvarssjefen først å høste erfaringer med militærordningen (jf. Prop. 111 LS (2014–2015)), dernest gjennomføre en studie innen 2020 om hvordan utdanningsvirksomheten kan forenkles og samles. Forsvarssjefens anbefaling var primært knyttet opp mot militærordningen. Regjeringens anbefaling er basert på et bredere perspektiv: En faktabasert nåtidsbeskrivelse av dagens utdanningssystem, strukturen i universitets- og høyskolesektoren (Meld. St. 18 (2014–2015)), simuleringer av fremtidige utdanningsvolumer og militærordningen med innføringen av to komplementære karriereveier, samt regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform.

Forsvarets utdanningssystem fremstår som modent for strukturelle og styringsmessige endringer. Regjeringen har vurdert grunnlaget som tilstrekkelig til å skissere retningsgivende og prinsipielle veivalg for fremtidens utdanningssystem i Forsvaret i denne langtidsplanen, herunder å gi ytterligere føringer til implementeringen av militærordningen.

Militærordningen ble iverksatt 1. januar 2016 og er ennå tidlig i sitt implementeringsløp. Det har derfor vært et vesentlig poeng for regjeringen å gi ytterligere retning til innføringen gjennom langtidsplanen. Regjeringen mener en vellykket implementering avhenger av å se utviklingen av offisersrollen (OF) og spesialistrollen (OR) i sammenheng. Spesialisten vil overta flere av de oppgavene offiseren gjør i dag. Offisersrollen blir varig endret og det har følger for både offisersutdanningen og spesialistutdanningen fordi disse er komplementære karriereveier. En utvikling av karriere- og utdanningssystemet, hvor utdanning for OF og OR ses i sammenheng og følger samme overordnede retning i hele Forsvaret, er viktig.

Regjeringen har vektlagt at utviklingen av ny utdanning for OR og OF ikke bør skje gjennom en videreføring av dagens svært ressurskrevende modell. Nøkkelen til fremtidens utdanningssystem ligger i å se på utdanning helhetlig – på tvers av forsvarsgrener, på tvers av skoler og institusjoner, og på tvers av skillene mellom fagutdanning og befals- og offisersutdanning. De strukturelle grepene regjeringen anbefaler med en tydeliggjøring av

styring og ledelse må ses i denne konteksten, og som vesentlige muliggjørere for kvalitativt god og kostnadseffektiv utdanning.

Derfor er tidsplanen også en annen enn forsvarssjefen anbefaler. 2017 skal i all hovedsak brukes til å se på utdanning helhetlig og ytterligere detaljere utdanningsreformen. Det planlegges at hovedtyngden av endringer gjennomføres i 2018 og 2019. Regjeringens anbefaling om nedleggelse av Kjevik er ikke en forsering sammenlignet med forsvarssjefens anbefaling, som innebar nedleggelse av Kjevik og flytting av utdanningen til Værnes innen 2021, mens regjeringen i langtidsplanen anbefaler å flytte hele staben ved Luftforsvarets tekniske skolesenter og befalsskolen fra Kjevik til Værnes innen utgangen av 2018. Når det gjelder den tekniske utdanningen på Kjevik er denne forutsatt flyttet og omstilt innen 2025. Denne tidsfristen gir Forsvaret god tid til å omstille produksjonen av kritisk teknikerkompetanse, og til nye måter å levere teknisk utdanning på i fremtiden.

8. *Hvilke konkrete investeringer inngår i investeringsbehovet på Værnes på 270 mill. (kapittel 6.1.4) og for hvilken periode er investeringene planlagt – 2017-2018 eller 2017-2025?*

Svar:

I langtidsplanen anbefales flere tiltak som innebærer økt virksomhet på Værnes. I tillegg til utnyttelse av eksisterende bygningsmasse, er det lagt til grunn et investeringsbehov på om lag 270. mill. kroner. I dette behovet inngår administrasjons- og skolebygg (om lag 85 mill. kroner), intendanturdepot (om lag 55 mill. kroner) og forlegninger og boliger (om lag 130 mill. kroner). Disse investeringene er planlagt i perioden 2017 - 2018. Det vises for øvrig til svar på spørsmål nr. 56 og til pkt. 6.4.1 i proposisjonen hvor det er nærmere redegjort for omfanget av den planlagte flyttingen av virksomhet til Værnes, herunder spesielt forutsetningene knyttet flyttingen av virksomhet fra Kjevik.

Vedlikeholdsopplegget endres vesentlig fra F-16 til F-35, og dette gir endrede behov for teknisk utdanning. Regjeringens anbefaling medfører derfor ikke flytting av den tekniske delen av skolevirksomheten slik den i dag gjennomføres på Kjevik. Anbefalingene for Kjevik og Værnes er i tråd med de vedlikeholdsopplegg som følger med nye flytyper. En en-til-en flytting av dagens aktivitet ville ha medført ytterligere om lag 450 mill. kroner i investeringer til verksteder, garasjer og administrasjonsbygg. Regjeringen vil ikke dublere denne typen bygningsmasse med behovet ute på flystasjonene. Geografisk samlokalisering av teknisk typeutdanning med operativ virksomhet og økt samarbeid med sivil sektor og øvrig teknisk utdanningstilbud i Forsvaret, gjør at det ikke er forventet behov for etablering av slike verksteder og tekniske bygg av betydning etter nedleggelsen av Kjevik innen 2025. Regjeringen har imidlertid tatt høyde for inntil 100 mill. kroner i investeringer i perioden 2017 til 2025.

9. *Kapittel 6.1.4: «Nedleggelsen av Kjevik vil gi om lag 35 mill. kroner per år i reduserte driftskostnader og reduserer fornyelsesbehovet som pr. i dag er beregnet til om lag 320 mill. kroner på Kjevik over den kommende 20-årsperioden.» Hvilke beregninger og grunnlagstall ligger bak disse summene?*

Svar:

Nedleggelsen av Kjevik er beregnet å gi en reduksjon i årlige driftskostnader på om lag 35 mill. kroner knyttet til eiendommer, bygg og anlegg, samt basedrift (energiforbruk m.m.). Av dette utgjør husleiekostnaden alene om lag 24 mill. kroner per år.

En nærmere vurdering av eksisterende bygningsmasse på Kjevik har identifisert et fornyelsesbehov på om lag 320 mill. kroner frem til 2029. Dette omfatter blant annet befals- og mannskapsmesse, hangarer og kontorbygg.

GIL

10. Hvilke konkrete vurderinger ligger til grunn for å beholde GIL på Rygge og ikke gjennomføre den vedtatte flyttingen til Reitan?

Svar:

Å flytte Luftforsvarets ledelse til Reitan vil i utgangspunktet kunne innebære noen begrensede synergier med Forsvarets operative hovedkvarter. Etter en helhetlig vurdering, og for å prioritere tiltak som bidrar til økt operativ evne, har regjeringen anbefalt at virksomheten videreføres på Rygge. I denne vurderingen er det også vektlagt at Luftforsvaret er inne i en omfattende omstillingsprosess med blant annet innfasingen av F-35. I tillegg anbefaler regjeringen i langtidsplanen å anskaffe nye maritime patruljefly og ytterligere tiltak i Luftforsvarets basestruktur. En videreføring av Luftforsvarets ledelse på Rygge vil gi kontinuitet i ledelsen, noe som er svært viktig for gjennomføringen av en krevende omstilling. Det er videre betydelige kostnader knyttet til å gjennomføre tiltaket, jf. svar på spørsmål nr. 11.

11. Hva ligger bak den kraftige økningen (om lag 150 mill.) i estimerte flyttekostnader fra Stortingets vedtak i 2012 og fram til dag?

Svar:

I proposisjonens pkt. 6.1.3 er det redegjort nærmere for utnyttelsen av Rygge, herunder videreføring av virksomhet som var forutsatt flyttet med bakgrunn i Stortingets vedtak i 2012. Å omgjøre disse vedtakene reduserer investeringskostnadene med om lag 500 mill. kroner. Dette reduserte investeringsbehovet er i tråd med forutsetningene som lå til grunn for vedtakene i 2012, herunder:

- flytting av Luftforsvarets ledelse til Reitan om lag 350 mill. kroner
- flytting av Luftforsvarets programmeringssenter til Reitan om lag 50 mill. kroner
- flytting av Forsvarets elektroniske krigføringsstøttesenter til Ørland om lag 130 mill. kroner

Totalt ble det lagt til grunn investeringer på om lag 530 mill. 2012-kroner for Stortingets vedtak i 2012. Siden 2012 har det blitt arbeidet med konkrete løsninger for disse tiltakene. Oppdaterte beregninger gir en forventet investeringskostnad på om lag 500 mill. 2016 kroner samlet for disse tre tiltakene. Dette representerer dermed ingen økning siden stortingsvedtakene fra 2012.

Korps

12. Side 106: «Forsvarets behov utgjør rundt 40 prosent av korpsenes nåværende totale kapasitet.» På hvilket grunnlag konkluderes det med at korpsene har en overkapasitet på 60 prosent både innen oppdrags- og stillingsporteføljen når det ikke er endringer i norsk musikkliv for øvrig de siste 10 år?

Svar:

Forsvarets musikk skal i første rekke dekke Forsvarets behov. Dette innebærer oppdrag for Forsvaret, kongehuset, Stortinget og regjeringen. For å kartlegge hvor stor del av korpsets aktivitet som er rettet inn mot dette behovet, ble det i 2015, som en del av grunnlaget for arbeidet med langtidsplanen, gjennomført en analyse av alle utførte oppdrag for Forsvarets musikk i perioden 2010–2014.

I analysen ble oppdragene delt inn i tre kategorier; 1) forsvarsgenererte oppdrag, for eksempel statsbesøk, Stortingets åpning, medaljeseremonier, sjefsskifter med mer, 2) egengenererte oppdrag, for eksempel konserter under sivilt-militært samarbeid, konserter for Forsvarets personell, jule- og nyttårskonserter, konserter for skoler og barnehager med mer og 3) oppdrag generert utenfra, for eksempel konserter i forbindelse med sivile festivaler, støtte til andre sivile arrangementer med mer.

Følgende tabell viser antall oppdrag i 2014 for de ulike korpsetene med tilhørende kostnader.

	Forsvarsgenererte (FG)		Egengenererte (EG)		Genererte utenfra (GU)	
	Antall	Kostnad*	Antall	Kostnad*	Antall	Kostnad*
Forsvarets stabsmusikkorps	42	556.000	52	1.817.107	7	520.860
Kongelige norske marines musikkorps	56	452.000	61	1.852.382	15	48.000
Sjøforsvarets musikkorps	81	1.642.886	62	1.489.378	17	357.786
Luftforsvarets musikkorps	26	469.836	88	893.433	6	120.459
Forsvarets musikkorps Nord-Norge	39	1.153.530	66	2.097.202	4	147.165
Totalt	244	4.274.252	329	8.149.502	49	1.194.270

*Kostnad er en blanding av estimerte og faktiske utgifter.

Analysen viser at Forsvarets behov utgjør om lag 40 prosent av den totale kapasiteten.

Regjeringen legger til grunn at Forsvarets musikk i fremtiden skal bestå av om lag 90 profesjonelle musikere. Dette antallet er tilstrekkelig for å dekke Forsvarets behov, herunder å løse oppdragene knyttet til Stortingets åpning, offisielle statsbesøk og oppdrag for kongehuset. Forsvaret vil ved behov også kunne benytte vernepliktsbaserte korps i Forsvaret, slik som Hans Majestet Kongens Gardes musikkorps og heimevernkorps.

13. Hvilke nye forhold og utredninger ligger til grunn i langtidsplanen for definisjonen av Forsvarets og statens behov, og som ikke har vært gjeldende i alle andre utredninger om Forsvarets musikk de siste 40 år (fra NOU 1979:50 til stortingsmelding 33 (2008-2009) om kulturen i Forsvaret fram til 2020)?

Svar:

Det vises til gjennomgangen og analysen som det er referert til i svaret til spørsmål nr. 12, som er basert på Forsvarets musikkens egen gjennomgang i 2015. Gjennomgangen gjaldt

oppdragene og kostnadene til Forsvarets musikk i perioden 2010–2014. Denne gjennomgangen supplerer tidligere utredninger.

Langtidsplanen tydeliggjør at Forsvarets behov skal vektlegges. I denne sammenhengen er dette behovene til Forsvaret, kongehuset, Stortinget og regjeringen.

14. På side 33 i PwC-rapporten «Samfunnsøkonomisk analyse av framskutt overvåknings- og kampflybase i Nord-Norge», som omhandler neddiskonterte driftskostnader, skriver PwC at personellkostnadene ved Andøya gitt en delt løsning er 808 millioner kroner dyrere enn nullalternativet. Hva er begrunnelsen for dette og hvordan fordeler kostnadene seg?

Svar:

Nullalternativet representerer en videreføring av dagens situasjon med videre fredstidsdrift av P-3 Orion på Andøya og etablering av en framskutt base for kampfly på Evenes med QRA-beredskap. Regjeringens anbefaling innebærer en styrking av forsvarsevnen i nord. Det er beregnet en fremtidig personellstruktur både for Evenes og Andøya som skal ivareta nye flytyper og våpensystemer med bedre beskyttelse og høyere aktivitetsnivå og beredskap. Personellkostnadene øker derfor på begge flystasjonene.

Ved delt løsning er nye MPA-kapasiteter stasjonert ved Andøya flystasjon. Ved en delt løsning øker personelldriftskostnadene på Andøya sammenlignet med nullalternativet blant annet fordi nytt MPA-system genererer et behov for mer personell enn i dag. Det vil følgelig slå inn på personellrelaterte kostnader og føre til at Andøya i delt løsning fremkommer med høyere personellrelaterte kostnader sammenlignet med nullalternativet. Av samme grunn er EBA-kostnadene høyere på Andøya flystasjon i delt løsning.

PwC har på grunnlag av modelleringen og kostnadsberegningene gjennomført nåverdiberegninger for å sammenligne alternativene.

Det legges til at anbefalingen om å etablere en godt beskyttet base på Evenes primært er operativt begrunnet. I dagens trusselbilde er det nødvendig å etablere en base for operasjoner i nordområdene som er beskyttet mot moderne våpensystemer og sensorer. Anbefalingen inkluderer derfor en satsning på basesikring og langtrekkende luftvern som også vil gi beskyttelse av forhåndslagre og allierte mottaksområder, samt marinebasen i Ramsund og annen viktig infrastruktur.

Regjeringen legger opp til at dagens Orion-fly skal operere fra Andøya til de erstattes av nye fly ca. 2022-23. Et skifte av hovedsystem er et logisk tidspunkt for skifte av base som legger til rette for maksimal utnyttelse av eksisterende EBA, kompetanseoverføring og en mulighet for Andøya-samfunnet til å utvikle alternative næringsstrategier.

15. PwC-rapporten konkluderer på side 45 med at alternativ 3, delt løsning, gir økte kostnader på 7920 mill. sammenlignet med nullalternativet. Hvordan fordeler disse seg på økte kostnader på Andøya og økte kostnader på Evenes?

Svar:

Hovedårsakene til de økte kostnadene ved en delt løsning sammenlignet med nullalternativet er investeringskostnadene på om lag 3,5 mrd. kroner samt over 300 flere årsverk enn i dag både knyttet til driften av maritime patruljefly på Andøya, og luftvern, baseforsvar og støttestrukturen på Evenes. Om lag 1,8 mrd. kroner av investeringene er forutsatt på Andøya. PwC har på grunnlag av modelleringen og kostnadsberegningene gjennomført nåverdiberegninger for å sammenligne alternativene.

16. I PwC-rapporten side 16, som omhandler deling av aktiviteten mellom Evenes og Andøya, går det fram at delt løsning krever bygging av to nye hangarer på Andøya. Hva er begrunnelsen for dette og hva er kostnadene knyttet til byggingen?

Svar:

I den delte løsningen er det lagt til grunn at hangarene på Andøya gjenbrukes, jamfør også PwC-rapportens punkt 3.3., tredje avsnitt. En slik løsning er også forutsatt i kostnadsberegningene. Det anføres i det samme avsnittet at det i tillegg skal etableres to nye hangarer, men dette medfører ikke riktighet.

17. I tabellen på side 31 i PwC-rapporten er det i alternativ 1 (Enebase Evenes) beregnet neddiskonterte EBA-tiltak på 2308 mill. Hvordan er fordelingen mellom QRA-investeringer og investeringer knyttet til etablering av MPA på Evenes?

Svar:

I kostnadsberegningen av enebase på Evenes er det lagt til grunn om lag 1,3 mrd. kroner i investeringskostnader som kan knyttes direkte til etablering av nytt MPA-system på Evenes. Totalt er det beregnet et investeringsbehov på 3,5 mrd. kroner. PwC har på grunnlag av kostnadsberegninger fra Forsvarsbygg gjennomført nåverdiberegninger for å sammenligne alternativene. Her er MVA trukket ut, og beløpet er neddiskontert med 4 % per år. Kostnadene i PwCs rapport er derfor ikke direkte sammenlignbare med kostnadene knyttet til regjeringens anbefalte baseløsning i Prop. 151 S (2015–2016).

18. Hvilke vurderinger har man gjort [av] ATCs betydning som et avansert treningscenter for norske og allierte styrker, og hvilke konsekvenser vil det ha om dette tilbudet blir borte om Andøya flystasjon legges ned?

Svar:

Andøya Test Center (ATC) er en sivil aktør som både Forsvaret og allierte benytter i forbindelse med utvikling, testing og evaluering av våpensystemer. Etterspørselen etter tjenester fra ATC har økt fra internasjonale og norske aktører, både i forbindelse med missilskyting fra fartøyer og luftvernmissiler. Det er grunn til å anta at etterspørselen vil fortsette å øke som en følge av tiltakene i denne langtidsplanen, blant annet med anskaffelse av avanserte luftvernssystemer i Nord-Norge, anskaffelse av F-35 med JSM og økt maritim aktivitet. Det er ikke grunnlag for hevde at tilbudet fra ATC blir borte. Hverken den samfunnsøkonomiske analysen gjennomført av PwC for Forsvarsdepartementet eller den samfunnsøkonomiske analysen gjennomført av Samfunnsøkonomisk Analyse AS for Andøy kommune, legger dette til grunn. Dersom Andøya flystasjon legges ned vil nødvendig infrastruktur og tjenester som i dag utføres av Forsvaret måtte utføres av sivile aktører. Dette kan innebære økte kostnader for ATC og økte kostnader for brukerne. Samtidig kan dette bety økt bruk av andre sivile tjenester i lokalsamfunnet.

ATC brukes i dag av Forsvarets luftvernavdelinger som forflytter utstyr fra Sør-Norge og anvender testsenteret. Regjeringen legger opp til å etablere en luftvernstridsgruppe ved Evenes flystasjon, samt anskaffe langtrekkende luftvern i Forsvaret. Dette gjør at ATC vil bli enda mer aktuelt å bruke til utvikling, test og evaluering av luftvernssystemer.

ATC er i tillegg viktig for uttesting av missiler avfyrt fra både nasjonale og internasjonale fartøyer. Det er heller ikke noe som tilsier at denne aktiviteten vil reduseres. Det kan dermed forventes å være et marked for ATC også uten Andøya flystasjon. I prosessen med avvikling

av flystasjonen vil det være viktig å legge til rette for at nødvendige leveranser til ATC kan videreføres av andre sivile aktører eller av ATC selv.

19. I alternativet med enebase Andøya er samlede personellkostnader beregnet til 8053 mill. Tilsvarende er de samme personellkostnadene på Evenes som enebase beregnet til 6866 mill. Altså over 17 prosent lavere personellkostnader på Evenes kontra Andøya for den samme aktiviteten. Hvordan henger dette sammen?

Svar:

Samlede neddiskonterte personellkostnader er i henhold til rapporten (se tabell 21 side 50) 7 133 (6 804+329) MNOK for alternativ 1 og 7 177 MNOK for alternativ 2. Det kan fremstå som man i spørsmålet har lagt sammen personellkostnadene for hhv. Evenes og Andøya med materiell driftskostnadene på Andøya for de ulike alternativene, og dermed ikke kommet frem til korrekte tall.

Hovedårsaken til at personellkostnaden blir høyere med en enebase på Andøya enn en enebase på Evenes er at det for Andøya legges til grunn militær flyplassdrift, mens det for Evenes legges til grunn at flyplassdrift er en tjeneste som kjøpes av Avinor.

20. På side 19 i PwC-rapporten, som omhandler investeringskostnader knyttet til delt løsning (alternativ 3), skriver PwC at de eksisterende hangarene kan benyttes ettersom det nye MPA-systemet beholdes på Andøya og ikke lengre er dimensjonerende for størrelsen på hangarene. Dette avsnittet står i motstrid til tilsvarende avsnitt på side 16, der det skal bygges to nye hangarer på Andøya i en delt løsning. Hva er riktig og hvor mange hangarer ligger inne i regnestykket for Evenes?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål 16 der det presiseres at det ikke er planlagt å bygge to nye hangarer på Andøya på tross av at det står i rapporten, og at det er ikke medtatt kostnader til nye hangarer i kostnadsberegningen for alternativer som inkluderer Andøya. Det må heller ikke bygges nye hangarer på Evenes for delt løsning, men hvis all aktiviteten samles på Evenes må det bygges to eller tre nye hangarer, avhengig av hvilken løsning som velges. Antatt kostnad for hangarene er basert på nødvendig arealbehov.

21. Hvilke støyberegninger ligger til grunn for beregning av støytiltak, som må gjennomføres på Andøya og Evenes og hvilke flyaktiviteter er lagt inn som en forutsetning for støyberegningene?

Svar:

Sintef foretok i januar 2016 en ny beregning av flystøy på Andøya og Evenes med et trafikkgrunnlag som tilsvarer QRA pluss 10 % av styrketreningsprogrammet for kampfly.

22. PwC hevder at noe av forklaringen på ekstremt høye kostnader knyttet til støy skyldes vindforhold på Andøya. Kan det innhentes og framlegges informasjon fra produsenten Lockheed-Martin hvor det basert på statistikk om vindforhold blir gjort beregninger av hvor ofte hovedbanen må benyttes til sorti forutsatt at tverrvindbanen forlenges, og hvor mange av disse gitt den dominerende vindretningen vil gi støybelastning på Andenes?

Svar:

I forbindelse med valg av fremskutt operasjonsbase for kampfly med QRA i 2012 ble det gjort beregninger på bruk av rullebaner som tar hensyn til vindfordeling og at tverrbanen bare kan brukes mot nordøst, det vil si til landinger på bane 21 og avgang på bane 03. Det ble laget nye prosedyrer for landing og avgang. Det er forutsatt at landingene på bane 21 følger samme fordeling mellom rettlinjet innflyging og bruk av bremsemønster som for hovedbanen. Som før antas hoveddelen av trafikken fra bane 03 å gå i nordlig retning. Det er også lagt inn en trasé som svinger sør. Fordelingen er gjort statistisk.

23. På side 77 i langtidsplanen står det at alternativ 1, samling på Evenes, gir driftskostnader som ligger om lag 200 mill. kroner lavere pr. år fra 2027 sammenlignet med en delt løsning. Hva inngår i dette beløpet?

Svar:

Driftskostnadene for en delt løsning blir vesentlig høyere fordi det må driftes to flystasjoner med personell, EBA, materiell og støttestruktur. Ved en delt løsning må en rekke funksjoner dupliseres, blant annet innenfor lokal administrasjon, forsyning, forpleining, kjøkken, velferd, bakkeutstyr for operasjoner med fly, redningsutstyr, vakthold og sikring. Merkostnaden øker gradvis ettersom flystasjonene bygges ut og nytt personell ansettes. Fra 2030 er det beregnet av merkostnaden vil bli på om lag 68 mill. kroner for personell, 62 mill. kroner for materiell og 79 mill. kroner for EBA.

24. I forbindelse med behandling av Prop. 73S (2011-2012) besvarte Forsvarsdepartementet spørsmål 32 om investeringskostnader ved å legge QRA til Andøya at forlengelse av tverrvindbanen og innløsning/tiltak av bygninger grunnet støy ville bety en investering på 650 mill. Hva er forklaringen på at denne investeringen nå er beregnet til nærmere 5000 mill.?

Svar:

I Prop. 73 S (2011–2012) ble det lagt til grunn kostnader for forlengelse av tverrvindbanen. Det ble ikke lagt inn signifikante kostnader til innløsning av bygg og tiltak på bygg utenfor flystasjonen. Erfaringer med forlengelse av rullebanen på Ørland har medført en oppjustering av lengdemeterkostnaden for slike forlengelser. I Prop. 151 S (2015–2016) er det gjort oppdaterte beregninger av både utbyggingen av tverrvindbanen og behovet for innløsning og tiltak basert på erfaringene med etableringen av kampflybasen på Ørland, som ble mer kostbar enn beregnet på dette området på grunn av en streng fortolkning av regelverket.

25. Proposisjonen drøfter ikke behov for investering i parallellbane på Evenes, et viktig tiltak for å redusere sårbarhet i en krisesituasjon. Hva vil kostnadene være ved etablering av parallellbane?

Svar:

Dersom rullebanen på Evenes må stenge under flyoperasjoner, vil fly anvende alternative flyplasser slik som i dag. Kostnader for etablering av en parallellbane er derfor ikke utredet.

26. Side 10 i PwC-rapporten: «I umiddelbar nærhet av Evenes flyplass, og delvis inne på Forsvarets eiendom, er det etablert to naturreservater. På grunn av verneområdene finnes det ingen utvidelsesmuligheter utenfor eksisterende bebyggbare områder.» Hvilke

begrensninger innebærer dette for framtidig utvikling av Evenes, for eksempel hvis det skulle bli behov for parallellbane?

Svar:

Som besvart i spørsmål nr. 25 er det ikke vurdert som nødvendig å etablere en parallell rullebane på Evenes. Når det gjelder muligheter for utvidelse av aktiviteten er det et potensial i at det kun er lagt til grunn bruk under halvparten av de operative flyshelterene på Evenes. Det er for øvrig mye ledige arealer inne på flystasjonen. Arealbruk er sikret gjennom kommuneplan og reguleringsplan.

Landmaktutredning

27. Det ligger omfattende utredningsarbeid til grunn for langtidsplanen. Hvorfor er det da nødvendig å avvente en ny landmaktutredning?

Svar:

Regjeringen har i arbeidet med langtidsplanen valgt å se på hele Forsvaret og vurdert alle kapasitetene. Det har medført et omfattende utredningsarbeid. Regjeringen har i sin anbefaling valgt å prioritere en satsing på strategiske kapasiteter som for eksempel ubåter, maritime overvåkingsfly og kampfly. Den sikkerhetspolitiske utviklingen i våre nærområder og utviklingen av kapasiteter hos potensielle motstandere ligger til grunn for behovet for en slik satsning. Disse kapasitetene er også viktige for alliansen og gjør at Norge gir substansielle bidrag til det kollektive forsvaret av våre allierte.

Flere av hovedsystemene i Hæren har et betydelig fornyelsesbehov. Det er derfor nødvendig å vurdere ulike alternativer for fremtidige kapasiteter. Spesielt vil konseptuelle og teknologiske utviklingstrekk, samt innføring av egne, nye kapasiteter påvirke hvilke landmilitære innretninger det er hensiktsmessig å satse på i fremtiden. Problemstillinger som ildkraft, mobilitet og beskyttelse, samt det fellesoperative perspektivet, er særlig viktige.

Regjeringen vil fra 2017 styrke Hæren ved å bedre driftssituasjonen, øke aktivitetsnivået og utbedre mangler ved beredskapslogistikken i kommende fireårsperiode. I påvente av landmaktutredningen forskyves ytterligere investeringer i nye systemer i Hæren. Det må likevel understrekes at langtidsplanen tar høyde for fremtidige investeringer og at hensikten ikke er å redusere investeringer i landmakten, men å sikre at midlene brukes mest mulig relevant.

28. Side 58: «Forsvaret av Norge planlegges basert på et samvirke mellom forsvarsgrenene.» Hvordan skal det sentrale hensynet til samvirke ivaretas når landmakten løftes ut av den helhetlige langtidsplanen og behandles særskilt i en egen utredning?

Svar:

Forsvarsevnen utgjøres av de samlede kapasitetene der samvirket mellom forsvarsgrenene og allierte er sentralt. En relevant og moderne landmakt er en sentral komponent i Norges forsvarsevne. Den fremtidige innretningen av landmakten må derfor ha et tydelig fellesoperativt og alliert perspektiv. Utviklingen av en fremtidig landmakt og hvilke behov den skal understøtte, må vurderes i lys av de øvrige kapasitetene som prioriteres innfaset. Dette vil være sentrale faktorer når regjeringen utformer retningslinjer for landmaktutredningen. Det understrekes at det i langtidsplanen er satt av midler til fremtidige investeringer i Hæren.

Helikopter på Bardufoss

29. *Hvorfor flyttes/nedlegges hovedbase for helikopter på Bardufoss når stordriftsfordelene på inntil 5 prosent er i ferd med å ta effekt?*

Svar:

For å frigjøre mest mulig ressurser til operative kapasiteter har regjeringen prioritert å effektivisere base- og støttestrukturen. Samtidig har regjeringen vært opptatt av å ha en basestruktur som gjør det mulig å understøtte Forsvarets evne til å løse sine oppgaver i hele landet. For Luftforsvaret innebærer det å samle aktivitet på de basene som er nødvendige for å understøtte styrkeproduksjon, daglig operativ virksomhet og som har en sentral rolle ved væpnet konflikt. Utviklingen i trusselbildet innebærer et behov for å tenke nytt om basestrukturen, der basene også skal kunne fungere som kampbaser i en situasjon der blant annet langtrekkende presisjonsvåpen benyttes. Basene må ha tilstrekkelig beskyttelse for å begrense skadene og kunne operere kapasitetene ved et eventuelt angrep. En konsolidering av den operative virksomheten til færre baser har derfor en operativ begrunnelse i tillegg til å redusere utgiftene for basedrift i Forsvaret.

For Bardufoss innebærer dette at to helikopterskvadroner anbefales lokalisert til baser med nærhet til de avdelingene skvadronene er ment å operere sammen med, og som av operative årsaker er anbefalt videreført. 334 skvadron med fregatthelikoptre samles på Haakonsværn og 339 skvadron med Bell 412 samles på Rygge. Det vil fremdeles være aktivitet på Bardufoss ved at 337 skvadron med kystvakthelikopter og Luftforsvarets flygerskole vil ha dette som sin base og vedlikehold for kystvakthelikoptrene vil gjennomføres i de fasilitetene som er under etablering på Bardufoss.

De foreslåtte tiltakene knyttet til endringer i helikopterstrukturen innebærer en reduksjon på om lag 100 årsverk. Over 20 år gir tiltaket om lag 2,4 mrd. kroner i reduserte kostnader.

30. *Hva slags samspill skal hær og helikopter ha i Indre Troms og risikerer vi å stå med en hær uten helikopterstøtte?*

Svar:

Regjeringen prioriterer å øke spesialstyrkenes kapasitet ved å samle Bell 412-helikoptre på Rygge som dedikert støttekapasitet. Dette tiltaket adresserer det viktigste behovet for å øke spesialstyrkenes operative evne, men øker også evnen til å støtte politiets høyest prioriterte bistandsbehov. Tiltaket vil bedre evnen til å støtte spesialstyrkene og Beredskapstroppen i kontraterror-aksjoner. Dette er en bedre utnyttelse av Bell 412, som på grunn av antall og størrelse har begrenset mulighet til å støtte Hæren.

Bell 412 har i dag ulike typer oppdrag. I tillegg til å utføre diverse transportoppdrag for Hæren og andre avdelinger i Forsvaret, ivaretar Bell 412 beredskap for helikopterbistand til politiet. Under øvelser bidrar Bell 412 blant annet til flytting av mindre tropper og lag. Denne støtten er mest rettet mot 2. bataljon, men konseptet til avdelingen hviler ikke på dette fordi den samlede løftekapasiteten er for lav. Videre har ikke Bell 412 allværskapasitet, og det skaper begrensninger spesielt i vinterhalvåret. De mekaniserte bataljonene bruker ikke helikopter på samme måte.

Når helikoptrene dedikeres for å støtte spesialstyrkene, må Hæren utnytte andre ressurser til å dekke sitt fredsoperative transportbehov. Bruk av nye redningshelikoptre og NH90, samt innleie av sivile helikoptre, er alternative muligheter for helikopterbistand. I tillegg vil Bell

412 kunne prioriteres til støtte for Hæren i spesielle perioder eller situasjoner. Treningsmulighetene vil dog reduseres fordi disse helikoptrene har andre primæroppdrag. For Hæren er ikke dette en optimal løsning, men en konsekvens av at støtte til spesialstyrkene og kontraterror-operasjoner prioriteres. I tilspissede situasjoner vil også Bell 412 kunne benyttes til støtte for Hæren basert på operative prioriteringer.

I krise og ved væpnet konflikt er planer for frakt av sårede og luftmedisinsk evakuering basert på bruk av blant annet Bell 412. Helikoptrene er ikke på en slik beredskap til daglig, men beredskapen kan iverksettes under øvelser og operasjoner forutsatt tilgjengelig og trent helsepersonell. Ved innfasing av 16 nye AW101 redningshelikoptre og åtte NH90 til Kystvakten, vil denne kapasiteten bli vesentlig forbedret sammenlignet med i dag. Begge disse helikoptertypene er bedre egnet til frakt av sårede og medisinsk evakuering enn Bell 412. Sammen med bruk av sivile helikoptre i rammen av Totalforsvarskonseptet vil det være god tilgang på helikoptre som er godt egnet for denne type oppdrag.

Av hensyn til det sivile beredskapsbehovet for helikoptertransport vil tiltaket gjennomføres når tilstrekkelig helikopterkapasitet er på plass i Nord-Norge i form av de nye systemene NH90 og AW101, etter planen innen 2019.

31. Har det blitt foretatt vurderinger av konsekvenser de foreslåtte tiltakene vil ha for Bardufoss sivile lufthavn og samfunnsregnskapet for Indre Troms, og hva viser i så fall disse vurderingene?

Svar:

Det vil fremdeles være flyaktivitet med sivile småfly, militære helikoptre, Luftforsvarets skolefly og utenlandske avdelinger på Bardufoss. Behovet for sivil kommersiell flytrafikk vurderes ikke å endres mye, fordi de militære avdelingene på Skjold, Setermoen, i Rustad Leir og Heggelia videreføres.

Harstad-regionen

32. Hva er beregningsgrunnlaget for gevinster for nedleggelse av basene Åsegarden og Trondenes, drift av Kystjegerkommandoen, og hvilke investeringsomfang er beregnet for en relokalisering av alliert trening og hvilken ledig kapasitet skal eventuelt utnyttes?

Svar:

Grunnlaget for reduserte kostnader, slik de er fremstilt under punkt 6.1.8 i proposisjonen er basert på bortfall av de kostnader Forsvaret har i dag for drift av disse basene, herunder drift av EBA og alle nødvendige støttefunksjoner. Det er også inkludert bortfall av fremtidige fornyelseskostnader av bygningsmassen, samt salgsgevinster fratrukket kostnader til opprydding. Det er ikke inkludert gevinst av funksjoner som videreføres andre steder. Reduserte kostnader til drift av de operative avdelingene Kystjegerkommandoen og Taktisk båtskvadron kommer i tillegg.

Beregningsgrunnlaget for nedleggelse og avhending av Trondenes og Harstad Syd (KJK og TBS) er basert på innsparinger i årsverk, materielldrift og drift av bygg- og eiendomsmasse I tillegg er klargjøring til salg og salg av lokasjonene hensyntatt.

Dette innebærer i praksis at Forsvaret vil få en innsparing på om lag 120 mill. kroner årlig ved en nedleggelse (regnskapstall fra 2014). Til fratrukk fra dette kommer om lag 13 mill. kroner i årlige omstillingskostnader, som er en midlertidig kostnad som strekker seg over inntil 10 år. I

tillegg vil salg av Trondenes og Harstad Syd gi en samlet nettoinntekt på i underkant av 50 mill. kroner etter at kostnader knyttet til klargjøring for salg er fratrukket.

Se for øvrig svar på spørsmål nr. 38.

Spørsmål fra Kristelig Folkeparti:

33. I den framlagte proposisjonen legges det til grunn at Forsvarets viktigste oppgave er avskrekking, med basis i NATOs kollektive forsvar. Dette framstår som en tydelig endring i sikkerhetspolitisk doktrine, hvor avskrekkings-perspektivet hittil har vært kombinert med et beroligelsesperspektiv. Dersom dette er tilfelle: Er det gjort en faglig utredning og vurdering av mulige endringer i trusselbildet som følge av politikkendring med mindre vekt på beroligelse og mer på avskrekking?

Svar:

Forsvarets oppgave 1 beskriver militærmaktens grunnleggende funksjon; å bidra til at angrep, anslag og trusler mot Norge fra fremmede aktører ikke oppstår. Forsvaret har derfor som sin primære oppgave å, i rammen av NATO, bidra til å avskrekke aggressorer mot å utøve makt mot Norge. Vissheten om at Norge alene ikke vil være i stand til å forsvare landet ved et angrep av et visst omfang og en viss varighet har vært grunnleggende for norsk sikkerhets- og forsvarspolitik, og følgelig vårt alliansemedlemskap siden 2. verdenskrig.

Denne langtidsplanen representerer kontinuitet i norsk sikkerhetspolitikk, men den forholder seg også til den forverrede sikkerhetssituasjonen siden forrige langtidsplan. Balanseringen av avskrekking og beroligelse er fremdeles utgangspunktet for regjeringens utenriks- og sikkerhetspolitiske linje overfor Russland. Vurderingen som ligger til grunn for omformuleringen av oppgave 1 er blant annet behovet for å bringe avskrekkingsperspektivet tydeligere fram i tråd med den sikkerhetspolitiske utviklingen. Samtidig er behovet for samarbeid og dialog viktigere enn på lenge i en urolig verden, og denne dimensjonen står fremdeles sentralt i norsk politikk. I innledningen til de sikkerhets- og forsvarspolitiske prioriteringene (punkt 1.3) presiseres betydningen av at «utfordringer mot europeisk og transatlantisk sikkerhet må møtes med samarbeid, fasthet og forutsigbarhet». Formuleringen viser til betydningen av å være fast og forutsigbar i vår dialog og opptreden. Forsvarets oppgave 1 er imidlertid ikke stedet der denne balanseringen først og fremst skal komme til uttrykk og den er heller ikke en motsats til den tradisjonelle doble politikk.

34. Utsettelsen av utredningen om landmakt innebærer at det foreslås strukturendringer uten at disse ses i sammenheng med Hærens faktiske behov. Dermed er forslaget om å flytte Bell 412-helikoptrene fra Bardufoss til Rygge heller ikke begrunnet i Hærens behov, men i et ønske om å øke spesialstyrkenes operative evne samt muligheten til å understøtte politietaten.

Mangler spørsmål – tematikken besvares under spørsmål nr. 35.

35. Verken NH90-helikoptrene eller AW101-helikoptrene synes egnet til å forflytte styrker disse er avhengige av flat, fast grunn for å kunne lande. Samtidig viser proposisjonen til muligheten for å leie inn sivilt materiell. Hvordan forutsetter departementet at man skal ivareta Hærens behov for forflytning av mannskap, både inn og ut av felt, herunder sanitetsstøtte?

Svar:

Hærens behov for forflyttinger av mannskap vil primært gjennomføres som i dag, med belte- og hjulgående kjøretøyer. Militære helikoptre kan omprioriteres til å støtte Hæren dersom situasjonen tilsier det. Medisinsk luftevakuering er i en krise/væpnet konfliktsituasjon tiltenkt gjennomført med bruk NH90 kystvakthelikoptre, støttet av AW101 redningshelikoptre. Disse skal være trent og utrustet til medisinsk luftevakuering. Både NH90 og AW101-helikoptre er egnet til å lande i moderat ulendt terreng. Bruk av sivile helikoptre i rammen av Totalforsvarskonseptet vil kunne gi et vesentlig bidrag til å frakte sårede i en væpnet konfliktsituasjon.

36. Proposisjonen viser til beregnede merkostnader for Forsvaret dersom den sivile aktiviteten på Rygge opphører. I møte med Avinors konsernsjef Dag Falk-Petersen har representanter for Finnmark, Troms og Nordland KrF blitt varslet om at redusert forsvarsaktivitet på Bardufoss lufthavn vil ha som sannsynlig konsekvens at den sivile aktiviteten her opphører. Er det foretatt noen beregninger av hvilke merkostnader dette i så fall vil gi for Forsvaret, samt hvilke samfunnsmessige ringvirkninger en slik nedbygging vil ha?

Svar:

Det vil fremdeles være flyaktivitet med sivile småfly, militære helikoptre, Luftforsvarets skolefly og utenlandske avdelinger på Bardufoss. Det er vurdert at behovet for sivil kommersiell flytrafikk ikke vil endres mye fordi de militære avdelingene på Skjold, Setermoen, i Rustad Leir og Heggelia videreføres. Det er derfor ikke beregnet merkostnader for endring i sivil trafikk.

37. Hvilke investeringer er gjort de seinere år på Bardufoss, og hvilket investeringsbehov vil evt oppstå ved en flytting til Rygge?

Svar:

Det er investert betydelige ressurser på Bardufoss knyttet til innfasingen av NH-90. Denne bygningsmassen vil bli utnyttet selv om Bell 412 samles på Rygge. Deler av eksisterende bygningsmasse, som benyttes av 339 skvadron, kan overføres til andre brukere eller avhendes. Det er beregnet et investeringsbehov på om lag 50 mill. kroner totalt for alle tiltakene på Rygge ved gjennomføring av forslaget om å samle Bell 412 der.

38. Regjeringen foreslår nedleggelse av Åsegarden treningscenter, som til nå har vært mye brukt til alliert trening. Mener regjeringen at en slik beslutning kan medføre redusert alliert trening i Norge, eller forutsetter regjeringen at den allierte trening som har skjedd rundt Åsegarden i minst samme omfang vil videreføres ved andre av Forsvarets lokalisasjoner i Norge – og i så fall hvilke?

Svar:

Regjeringen prioriterer å legge til rette for øving og trening for allierte og partnere i Norge. Alliert treningscenter videreføres på Porsangermoen.

Mye av den allierte treningen og øvingsvirksomheten gjennomføres i dag i regi av de ulike styrkeprodusentene og er ikke tilrettelagt av Alliert treningscenter. Denne ordningen fortsetter som tidligere.

Alliert trening og øving skal i større grad foregå som samøving mellom norske og allierte styrker på de basene og de treningsfelt hvor de norske avdelingene øver og trener til daglig. Dette har også vært et uttrykt ønske fra allierte. Det kan være behov for å benytte seg av sivile leverandører til å etablere midlertidig forlegning og forpleining, for å ha nok kapasitet i perioder med særlig høy aktivitet. Økt mulighet for samtrening med norske avdelinger kan også gjøre det mer attraktivt for allierte å trene i Norge. Anbefalingene i langtidsplanen legger til rette for økt alliert trening og øving i Norge, og erfaringene de siste årene er at det er økt interesse fra allierte. Det er klare tegn på at denne utviklingen vil fortsette.

Åsegarden leir anbefales nedlagt fordi den har et omfattende og kostbart fornyelsesbehov. Samlet gir nedleggelse av Åsegarden reduserte utgifter på om lag 1,1 mrd. kroner i et 20-års perspektiv. Nedleggelsen bidrar til å frigjøre ressurser til annen høyere prioritert operativ aktivitet.

Andøya/ Evenes

39. På side 33 i PwC-rapporten, som omhandler neddiskonterte driftskostnader, skriver PwC at personellkostnadene ved Andøya gitt en delt løsning er 808 millioner kroner dyrere enn nullalternativet. Hva er begrunnelsen for dette, og hvordan fordeler kostnadene seg?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 14.

40. PwC-rapporten konkluderer på side 45 med at alternativ 3, delt løsning, gir økte kostnader på 7 920 MNOK sammenlignet med nullalternativet. Hvordan fordeler disse seg på økte kostnader på Andøya og økte kostnader på Evenes?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 15.

41. I PwC-rapporten side 16, som omhandler deling av aktiviteten mellom Evenes og Andøya, går det frem at delt løsning krever bygging av to nye hangarer på Andøya. Hva er begrunnelsen for dette, og hva er kostnaden knyttet til dette?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 16.

42. I tabellen på side 31 i PwC-rapporten er det i alt. 1, Enebase Evenes beregnet neddiskonterte EBA-tiltak på 2.308 MNOK. Hvordan er fordelingen mellom QRA-investeringer og investeringer knyttet til etablering av MPA på Evenes?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 17.

43. I en artikkel i Andøyposten datert 16.06.2016 hevdes det at USA har vurdert Evenes som uegnet til planlagte droneflyginger mens Andøya flystasjon er høyaktuell. Hva er statsrådens kommentarer til dette?

Svar:

Forsvarsdepartementet er ikke kjent med de udokumenterte påstandene i Andøypostens artikkel. Regjeringen har lagt en helhetlig vurdering av både operative og økonomiske konsekvenser til grunn for forslaget om å samle aktiviteten på Evenes, og har konkludert at denne løsningen gir best operativ evne til lavest kostnad. Dette var også forsvarssjefens anbefaling i det fagmilitære rådet.

44. Hvilke vurderinger har man gjort i forhold til betydningen av ATC som et avansert treningscenter for Norske og allierte styrker, og hvilke konsekvenser vil det ha om dette tilbudet blir borte om Andøya Flystasjon legges ned?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 18.

45. I alternativet med enebase Andøya så er samlede personellkostnader beregnet til 8 053 MNOK. Tilsvarende er de samme personellkostnadene på Evenes som enebase, beregnet til 6 866 MNOK. Altså over 17 prosent lavere personellkostnader på Evenes kontra Andøya for den samme aktiviteten. Hvordan henger dette sammen?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 19.

46. PwC hevder at noe av forklaringen på ekstremt høye kostnader knyttet til støy skyldes vindforhold på Andøya. Kan statsråden innhente og legge frem informasjon fra produsent Lockheed-Martin hvor det basert på statistikk om vindforhold blir gjort beregninger på hvor ofte hovedbanen må benyttes til sorti forutsatt at tverrvindbanen forlenges, og hvor mange av disse vil i forhold til dominerende vindretning gi støybelastning på Andenes?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 22.

47. På side 29 i PwC-rapporten, som omhandler investeringskostnader knyttet til delt løsning (alternativ 3), skriver PwC at de eksisterende hangarene kan benyttes ettersom det nye MPA-systemet beholdes på Andøya og ikke lengre er dimensjonerende for størrelsen på hangarene. Dette avsnittet står i motstrid til tilsvarende avsnitt på side 16, der det skal bygges to nye hangarer på Andøya i en delt løsning. Hva er riktig og hvor mange hangarer ligger inne i regnestykket for Evenes?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 20.

48. Hvilke støyberegninger ligger til grunn for beregning av støytiltak, som må gjennomføres på Andøya og Evenes og hvilke flyaktiviteter er lagt inn som en forutsetning for støyberegningene?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 21.

49. I Prop. 151S side 77 står det at alternativ 1, samling på Evenes, gir driftskostnader som ligger om lag 200 mill. kroner lavere pr. år fra 2027 sammenlignet med en delt løsning. Hva inngår i dette beløpet?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 23.

50. I forbindelse med behandling av Prop. 73S (2011-2012) besvarte Forsvarsdepartementet spørsmål 32 om investeringskostnader ved å legge QRA til Andøya at forlengelse av tverrvindbanen og innløsning/tiltak av bygninger grunnet støy ville bety en investering på 650 MNOK. Hva er forklaringen på at dette nå er nærmere 5000 MNOK?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 24.

51. På side 119 i Prop 151S legger Forsvarssjefen i sine kommentarer vekt på teknologisk utvikling av ubemannede farkoster (droner) og at denne teknologien er godt egnet for etterretning, overvåking og rekognosering. Regjeringen har så vidt man kan se valgt å ikke vurdere droner som en framtidig kapasitet og har heller ikke vurdert egnethet av Evenes til dette formål. Hvorfor?

Svar:

Utnyttelse av ubemannede luftplattformer har inngått i regjeringens vurdering av den fremtidige forsvarsstrukturen, herunder også ulike basealternativer. Det kan ikke utelukkes at Norge bør øke sin satsning på ubemannede plattformer i fremtiden. I forhold til overvåking i nordområdene er det fortsatt flere utfordringer med bruk av ubemannede luftplattformer som gjør at regjeringen anbefaler en annen løsning enn det forsvarssjefen anbefalte i sitt fagmilitære råd. Det er både operative begrensninger og teknologiske usikkerheter. Ubemannede luftplattformer er ikke effektive til overvåking av aktivitet under vann. For Norge er dette et viktig behov. De meteorologiske forholdene i Norge og nordområdene gjør det ekstra utfordrende å operere større ubemannede farkoster i våre områder.

Det er regjeringens vurdering at det i overskuelig fremtid vil være behov for en bemannet maritim innhentingsplattform i form av fullverdige maritime patruljefly som bidrar til alliert og nasjonal situasjonsforståelse i nordområdene. Det bidrar til forutsigbarhet og stabilitet i nord at dette er en aktivitet som gjennomføres med norske fly i norske nærrområder, og at ikke våre allierte ser seg nødt til å fylle dette tomrommet.

NATO bygger opp en felles kapasitet med større ubemannede luftplattformer, Air-to Ground Surveillance (AGS). Norge deltar i dette prosjektet, som i fremtiden vil kunne bidra til et oppdatert situasjonsbilde også i Norges nærrområder.

52. Proposisjonen drøfter ikke behov for investering i parallellbane på Evenes noe som vil være viktig for å redusere sårbarhet i en krisesituasjon. Hva vil kostnadene være ved etablering av parallellbane?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 25.

53. *På side 10 i PwC-rapporten står følgende: «I umiddelbar nærhet av Evenes flyplass, og delvis inne på Forsvarets eiendom, er det etablert to naturreservater. På grunn av verneområdene finnes det ingen utvidelsesmuligheter utenfor eksisterende bebyggbare områder.»*

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 10.

54. *Hvilke begrensninger innebærer dette for framtidig utvikling av Evenes, for eksempel hvis det skulle bli behov for parallellbane?*

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 26.

55. *Hva er konsekvensen for E-tjenestens virksomhet på Andøya dersom Andøya flystasjon blir nedlagt?*

Svar:

Denne problemstillingen vurdert som del av grunnlaget for langtidsplanen. E-tjenestens virksomhet er ikke avhengig av Andøya flystasjon.

Kjevik

56. *Hva er de økonomiske, operative eller kompetanse gevinster med å flytte skolesenteret fra Kjevik til Værnes?*

Svar:

Faglige behov knyttet til en best mulig fremtidig utdanning har veid tyngst i regjeringens anbefaling. Dette følger opp Stortingets føringer i Innst. 388 S til Prop. 73 S (2011-2012). Samtidig gir nedleggelsen av Kjevik en bedre utnyttelse av basestrukturen, siden Værnes uansett må beholdes knyttet til mottak av allierte, og har mye ledig kapasitet i dag. Regjeringen anbefaler for øvrig ikke en flytting av all aktivitet som gjennomføres på Kjevik i dag, men en omlegging av den tekniske utdanningen i Luftforsvaret hvor typeutdanning vil foregå geografisk samlokalisert med skvadronene, men ledes fra Værnes. Grunnleggende teknisk utdanning søkes løst gjennom sivilt samarbeid. Regjeringens anbefaling vil redusere EBA-behovet for gjennomføring av teknisk utdanning, og være med på å styrke skolesenteret på Værnes som hovedsete for fagutdanning i Luftforsvaret.

Det er lagt en differensiert plan for flyttingen av de forskjellige avdelingene ved Luftforsvarets skolesenter som ivaretar hensyn til kritisk kompetanse. Luftforsvarets befalsskole og staben ved Luftforsvarets skolesenter er planlagt flyttet innen utgangen av 2018. Luftforsvarets skolesenter på Kjevik er en av Forsvarets største utdanningsinstitusjoner. Ved tidlig å flytte staben for denne institusjonen til Værnes, sikres rask etablering av overordnet kompetanse for skoledrift på Værnes. Flyttingen av befalsskolen anses ikke som

problematisk sett fra et kompetanseperspektiv. Utdanningen i grunnleggende militære fellesfag foregår på alle forsvarsgrenenes befalsskoler. I prinsippet er alt militært personell med riktig utdanningsnivå og relevant erfaring kvalifisert til å gjennomføre denne utdanningen. Eventuelle kompetansegap som en konsekvens av flytting vil derfor raskt kunne fylles med godt kvalifisert personell i en region hvor en høy andel forsvarsansatte har sin geografiske tilknytning.

Når det gjelder den tekniske utdanningen på Kjevik er denne forutsatt flyttet og omstilt innen 2025. Denne tidsfristen gir Forsvaret god tid til å omstille produksjonen av kritisk teknikerkompetanse, og til nye måter å levere teknisk utdanning på i fremtiden. Den geografiske samlingen av virksomhet i Luftforsvaret, som Luftforsvarets skolesenter Værnes er en del av, vil gi kompetansegevinster. Det vil være mulig for Luftforsvarets ansatte å veksle mellom tjeneste i de operative avdelingene på Ørland og stabs- og skolefunksjoner på Værnes og i Trondheim samtidig som man med tilrettelagt pendling kan opprettholde samme bosted.

57. Hvorfor foreslår regjeringen at skolene relokaliseres før Forsvarssjefen har utredet den fremtidige utdanningsvirksomheten i Forsvaret?

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 7.

58. Er det gjennomført konsekvensanalyser rundt den innvirkning en flytting av skolesenteret vil ha på innføring av nytt redningshelikopter? (Det er Kjevik som har ansvaret for utdanning av teknikere, samt teknisk/prosedyre utdanning av piloter og systemoperatører på AW101. Denne utdanning er allerede startet, med korte forkurs, og vil fra høsten 2017 gå for fullt. Utrulling av helikoptrene følger en streng tidsplan (2017-2020) som ikke har rom for avvik.)

Svar:

Det er gjennomført vurderinger av hvilke kompetansesegmenter på Kjevik som er kritiske for omstilling og innfasing av nye systemer som eksempelvis nytt redningshelikopter. Det er derfor laget en differensiert tidsplan for flyttingen av skolesenteret på Kjevik. Luftforsvarets tekniske skole skal flytte innen 2025, og Luftforsvaret har således god tid på seg til å sikre en forsvarlig overføring av kompetanse. Det vises også til svar på spørsmål nr. 56.

59. Det hevdes at det er gjenbruksmulighetene for bygg/eiendom på Værnes som gir mulighet til gevinst ved opprettelse av et nytt skolesenter. Er det foretatt en kvalitetssikring – og i tilfelle av hvem – av at det foreligger en slik, reell gjenbruksmulighet for bygg og eiendomsareal til utdanningsaktivitet?

Svar:

Det er Forsvarsbygg som leier ut, drifter og vedlikeholder alle bygningsmasse i Forsvaret. Mulighet for utnyttelse av eksisterende bygningsmasse og nødvendig investeringsbehov er basert på Forsvarsbyggs vurderinger.

60. Det hevdes at Kjeviks dårlige bygningsmasse og manglende utviklingsmulighet er drivende for å flytte til Værnes. Dette er en påstand som ikke synes dokumentert ved at det er foretatt en konkret befaring på Kjevik. Har Luftforsvarsstaben eller

Forsvarsdepartementet foretatt en slik kvalitetssikring ved befarings på stedet – og hva er grunnen dersom dette ikke er gjort?

Svar:

Basert på Forsvarsbyggs vurderinger er det lagt til grunn at en videreføring av dagens virksomhet på Kjevik vil innebære en fornyelsesbehov for bygningsmassen på om lag 320 mill. kroner frem til 2029. I lys av Forsvarsbyggs rolle som ansvarlig for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling forsvarssektorens eiendommer, bygg og anlegg, har Forsvarsdepartementet ikke gjennomført egne befarings på Kjevik.

61. Skolesenteret ved Kjevik har ingen operative strukturelementer. Hvilken gevinst ønsker man å oppnå med å etablere et nytt skolesenter i tilknytning til en operativ base?

Svar:

Værnes er ikke en operativ base for Luftforsvaret og regjeringen foreslår således ikke å etablere et nytt skolesenter i tilknytning til en operativ base. Derimot søker regjeringen synergier for teknisk utdanning som er knyttet opp mot de spesifikke våpensystemene, lokalisert på Ørland. Et eksempel er typegodkjenning på F-35, som da kan foregå på materiell og i simulatorer på Ørland. Samtidig er det et vesentlig poeng at skolevirksomheten er organisatorisk underlagt det nye skolesenteret på Værnes for å skape forutsetninger for å se utdanning helhetlig i Luftforsvaret, og for å skape et tydelig skille mellom utdanning og operativ virksomhet.

Det vises for øvrig til svar på spørsmål nr. 56.

62. Er det utredet om den foreslåtte flyttingen av skolesenteret vil medføre et større kompetansetap og hva forutsetter departementet blir konsekvensene av en eventuell flytting når det gjelder kompetansetap?

Svar:

Det er gjennomført en vurdering basert på analyser av personellsammensetningen på Kjevik. Det er en forholdsvis høy gjennomsnittsalder på instruktørene på den tekniske skolen på Kjevik. Ved å gjennomføre flyttingen av Kjevik i faser, der teknisk skole flytter senest 2025, gir man Luftforsvaret god tid til å bygge opp ny kompetanse, rettet mot nye systemer, på Værnes og på Ørland hvor majoriteten av det tekniske personellet i fremtiden vil befinne seg.

Det vises også til svar på spørsmål 56 og 58.

Spørsmål fra Senterpartiet:

63. Kan regjeringen legge frem all relevant tallmateriale for beregning av besparelser ved nedleggelse av hver av de foreslåtte nedlagte basene?

Svar:

Spørsmål 63 og 64 gir utfordringer når det gjelder kontekst. Det er mulig å etablere kostnadsoversikter knyttet til eiendommer, bygg og anlegg, samt generelle driftskostnader for en base. Disse tallene sier imidlertid ingenting om den operative effekten av basen. Det er operativ effekt som er styrende for regjeringens forslag til ny basestruktur. Oversikt over disse kostnadene vurderes derfor å være lite egnet i en diskusjon om hvilke baser som skal

prioriteres. Det hadde derfor vært ønskelig med en tydeliggjøring av bakgrunnen for spørsmålet for å kunne gi gode og klargjørende svar.

64. *Kan regjeringen legge frem estimert årlig driftskostnad ved hver base som foreslås videreført?*

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 63.

Spørsmål fra Venstre:

Bakgrunn

Venstre har behov for å få klarlagt kostnadene knyttet til noen av de styrkningsvedtak vi vil vurdere.

65. *Det legges opp til etableringen av et Jegerkompani ved GSV i Finnmark. I forsvarssjefens kommentarer til Langtidsplanen (side 119) heter det: «En etablering av et jegerkompani i Finnmark bør avvente en avklaring av fremtidens landmakt.»*

- a) *Hvilke investeringsutgifter er knyttet til etableringen av et slikt Jegerkompani ved GSV, gitt at kompaniet skal utrustes med PV våpen, bærbart luftvern og ingeniørmateriell, i tillegg til 6 hjulinger og snø scootere?*
- b) *Hvilke årlige driftsutgifter vil et slikt kompani ha, gitt at det blir en vernepliktbasert avdeling knyttet til GSV?*

Svar:

Den foreslåtte styrkingen av Grensevakten med et jegerkompani krever etablering av økt forlegnings- og lagerkapasitet i Sør-Varanger. For å kunne gjennomføre dette tiltaket raskt, er det lagt opp til en midlertidig løsning i påvente av at permanent infrastruktur skal være etablert innen utgangen av 2020. Det er beregnet et EBA investeringsbehov på om lag 110 mill. kroner, inklusiv den midlertidige løsningen.

I tillegg er det beregnet investeringsutgifter til materiell på om lag 500 mill. kroner i et 20-årsperspektiv. De årlige driftsutgiftene til Grensevakten vil øke med om lag 90 mill. kroner som en konsekvens av det anbefalte tiltaket, når ordningen er etablert.

66. *Det legges til grunn at det etableres en stående og selvstendig mekanisert stridsgruppe på Porsangermoen, utgått fra Brigaden i Nord Norge, i tråd med anbefalingene fra Forsvarssjefen i FMR. I tillegg til denne etableringen etableres det en Jegerbataljon ved Porsangermoen.*

- a) *Hvilke investeringsutgifter er knyttet til etableringen av en slik Jegerbataljon ved GP, gitt at bataljonen skal utrustes med PV våpen, bærbart luftvern og ingeniørmateriell, i tillegg til 6 hjulinger og snø scootere?*
- b) *Hvilke årlige driftsutgifter vil et slikt kompani ha, gitt at det blir en vernepliktbasert avdeling som utnytter ressursene ved GP maksimalt og operativt blir underlagt Brigaden i Nord Norge?*

Svar:

En struktur basert på de forutsetninger som er skissert i spørsmålet ligger utenfor de alternativer som har vært utredet som del av grunnlaget for langtidsplanen. Det foreligger følgelig ikke tilstrekkelig grunnlag for å kunne gi et anslag over investeringskostnader mv. for en slik løsning uten at det iverksettes et omfattende utredningsarbeid. Regjeringen anser ikke på det nåværende tidspunkt det som hensiktsmessig. Ulike alternativer for den videre utviklingen av landmakten vil kunne inngå som en del av den varslede landmaktstudien, jf. pkt. 5.2.6 i proposisjonen.

67. *Det legges til grunn at HV's personellstyrke skal fortsette med 45.000 mann. Det legges videre til grunn at utnyttelsen av vernepliktmassen også skal utnyttes bedre ved å endre hvordan det rekrutteres til HV. HV skal gis ansvaret for å produsere 50% av sitt eget behov for årlig tilførsel av nytt personell. HV's eget utdanningssystem skal baseres på 6 mnd førstegangstjeneste, og deretter overføring til HV's distrikts- og områdestruktur (som i utgangspunktet ikke endres).*
- a) *Hva vil driftskostnadene være for å produsere det nødvendige antall vernepliktige, gitt at HV gis ansvaret for å utføre denne utdannelsen ved:*
 - i. *Heistadmoen*
 - ii. *Værens*
 - iii. *Porsangermoen (i tillegg til HV's befalsutdanning ved GP)*
 - iv. *I egne HV distrikt*
 - b) *Hva blir investeringskostnadene i EBA for å få etablert denne utdanningen*
 - c) *Det legges til grunn at HV gis anledning til å bruke sine egne innsatsstyrker i utdanningen*
 - d) *Hva blir investeringskostnadene, gitt at inntil 1/3 av HV soldatene/avdelingene skal utstyres med utstyr (utover personlig utrustning) av type «Carl Gustav/M71», mens avdelinger i HV Distrikt 16 og 17 utrustes med PV av typen Javelin og bærbart luftvern.*

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 66.

68. *Det legges til grunn at Telemark Bataljon videreføres på Rena med en stor andel vervet personell med høy beredskap mm. Bataljonen gis som et sekundæroppdrag å utgjøre kadrene i en «Brigade Sør». Brigadens øvrige personell utgjøres av en «hær reserve» som er de siste (4) års personell som har gjennomført tjeneste ved Porsangermoen i Jegerbataljonen. I praksis vil «Brigade Sør» bare være ca 25% oppsatt.*
- a) *Hvilke investeringsutgifter vil være knyttet til å etablere en «lett» Brigade Sør, gitt at bataljonene i Brigaden vil ha samme utrustning som Jegerbataljonen ved GP.*
 - b) *Hvilke støtte elementer vil være nødvendig å etablere og hvilke investerings og driftsutgifter vil være knyttet til dette?*

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 66.

69. *For å etablere et effektivt og slagkraftig kystforsvar legges det til grunn at Marinejegerkommandoen, Kystjegerkommandoen, taktisk båtskvadron og Sjøheimevernet*

samles til en «Kystkommando». Denne kommandoen skal lokaliseres i/ledes fra Nord Norge og disponere stridsmidler som kan bidra til å hindre amfibieoperasjoner.

a) Hvilket omfang av investeringer vil være nødvendig for å nå den ambisjonen som det er redegjort for ovenfor.

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 66.

70. I FMR ble det lagt opp til at P-3 kapasiteten som strukturelement i Luftforsvaret «...ikke kan prioriteres...». I Langtidsplanen legges det opp til «.. å anskaffe nye maritime patruljefly...». Dette må oppfattes å være P-8 fly.

a) Hva er investeringskostnaden for 3 stk P-8 (inkl mulig rabatt).

b) Hva er investeringskostnaden pr Triton overvåkingsdrone

c) Hva er årlige driftskostnader for 3 stk P-8

d) Hva er årlige driftskostnader for Triton-systemet.

Svar:

Regjeringen vil komme tilbake med nærmere beskrivelser av type, ambisjonsnivå og antall maritime patruljefly i forbindelse med fremleggelse av investeringsprosjektet for Stortinget.

71. For både å kunne forstå hvilke rammer regjeringen faktisk legger til grunn for forsvarets utgifter og for å forstå utgiftenes sammensetning er det behov for at vedlagt tabell (vedlegg 1) fylles ut med konkrete tall.

Svar:

Langtidsplanen legger opp til at forsvarsrammen i løpet av planperioden gradvis økes til et nivå i 2020 som ligger om lag 7,2 mrd. kroner over budsjettbanen som lå til grunn ved inngangen til langtidsplanen for 2017–2020. Den bevilgningsmessige økningen vil i hovedsak bidra til styrking av følgende områder i perioden 2017–2020:

- Økt tilgjengelighet og utholdenhet fra 2017.
- Reduserte klartider, økt bemanning av operative kapasiteter og høyere aktivitetsnivå fra 2018
- Investeringer i strategiske kapasiteter i 2019 og 2020.

Den prinsipielle hovedregelen for statsbudsjettet er at bevilgninger gis for ett år, jf. Grunnlovens §75. Regjeringen har følgelig ikke anledning til å presentere et detaljert flerårig budsjett slik Venstre etterspør. Dette har vært løst på tilsvarende måte i innværende og tidligere langtidsplaner.

72. Økonomiske ressurser til Forsvaret 2016-2034

Bakgrunn

For å kunne prioritere mellom ulike bruk av penger innenfor de økonomiske rammer som regjeringen har lagt til grunn i langtidsplanen er det nødvendig å forstå hva som faktisk er foreslått brukt til ulike formål.

Vedlagt ligger et regneark som ønskes utfylt. Det vil på et overordnet nivå gi informasjon om hvordan de økonomiske ressurser regjeringen har tenkt å stille til disposisjon for forsvaret er planlagt anvendt.

Alle celler i det vedlagte regnearket uten tall tabellen «Prop 151 S – Langtidsplanens drifts- og investeringskostnader» bør fylles ut i 2016 kroner for perioden 2016 - 2034.

Det er gjort en hovedinndeling i «Driftsutgifter» og «Investeringer». Inndelingen i ulike kostnadssteder følger i hovedtrekk kapittel 5 i Prop S 151.

Det kan meget vel tenkes at det vil være linjer i regnearket som ikke er et kostnadssted. Det aksepteres et betydelig skjønn for fordelingen mellom kostnadssteder og de to kostnadsartene. Når det gjelder investeringer er det ønskelig at det for hvert år er de faktiske betalingene/utgiftene som føres opp.

Svar:

Det vises til svar på spørsmål nr. 71 for utviklingen i det korte perspektivet. Over de neste 20 årene legger langtidsplanen opp til en økning på om lag 165 mrd. 2016-kroner.